

Digitalne kompetencije – Tabela za samoprocenu

	Osnovna upotreba	Samostalna upotreba	Napredna upotreba
 Obrada informacija	<p>Mogu da tražim informacije na internetu pomoću internet pretraživača. Znam da nisu sve informacije na internetu pouzdane. Mogu da čuvam i skladištim datoteke ili sadržaje (npr. tekst, slike, muziku, video snimke, internet stranice) i da im ponovo pristupim nakon što su sačuvani ili uskladišteni.</p>	<p>Mogu da koristim različite pretraživače da pronađem informacije. Koristim neke filtere pri pretraživanju (npr. tražim samo slike, video zapise, mape). Poredim različite izvore kako bih proverio/la pouzdanost informacija koje pronalazim. Informacije klasifikujem na metodičan način koristeći datoteke i fascikle kako bih ih lakše našao/la. Pravim rezervne kopije informacija i datoteka koje sam sačuvao/la.</p>	<p>Mogu da se služim naprednim strategijama pretraživanja (npr. operatorima za pretraživanje) za pronalaženje pouzdanih informacija na internetu. Umem da se služim alatima za praćenje web sadržaja (npr. RSS izvori) kako bih ostao/la u toku sa sadržajem koji me interesuje. Mogu da procenjujem validnost i verodostojnost informacija pomoću niza kriterijuma. Poznate su mi novine na poljima pretrage informacija, njihovog čuvanja i ponovnog pristupanja. Informacije koje nađem na internetu mogu da sačuvam u različitim formatima. Mogu da koristim usluge za čuvanje informacija u oblaku.</p>
 Komunikacija	<p>Mogu da komuniciram sa drugima pomoću mobilnog telefona, VoIP usluga (prenos glasa putem interneta, npr. Skype), elektronske pošte ili aplikacija za časkanje – koristeći osnovne funkcije (npr. glasovne poruke, sms, slanje i primanje elektronske pošte, razmena tekstualnih poruka). Mogu da delim datoteke ili sadržaje pomoću jednostavnih alata. Znam da mogu da koristim digitalne tehnologije za korišćenje raznih usluga (poput javnih ustanova, banaka, bolnica...). Znam za društvene mreže i alate za saradnju putem interneta. Poznato mi je da pri korišćenju digitalnih alata treba poštovati određena pravila (npr. pri komentarisanju, deljenju ličnih podataka).</p>	<p>Mogu da koristim napredne opcije nekoliko alata za komunikaciju (npr. VoIP i deljenje fajlova). Mogu da koristim alate za saradnju i doprinesem npr. deljenim dokumentima koje je neko drugi napravio. Mogu da koristim neke opcije internet usluga (npr. usluge javnih ustanova, elektronsko bankarstvo, kupovina putem interneta). Prenosim ili delim znanje sa drugima na internetu (npr. putem društvenih mreža ili u internet zajednicama). Poznata su mi pravila komunikacije na internetu („internet bonton“, „netikacija“) i poštujem ih.</p>	<p>Aktivno učestvujem u širokom rasponom alata za komunikaciju na internetu (elektronska pošta, časkanje, sms, instant poruke, blogovi, mikroblogovi, društvene mreže). Mogu da stvaram sadržaj i upravljam njime pomoću alata za saradnju (npr. elektronskih kalendara, sistema za upravljanje projektima, provere teksta putem interneta, internet tabela). Aktivno učestvujem u internet prostorima i koristim nekoliko elektronskih usluga (npr. usluge javnih ustanova, elektronsko bankarstvo, kupovina putem interneta). Umem da se služim naprednim funkcijama alata za komunikaciju (npr. video konferencije, deljenje podataka, deljenje aplikacija).</p>
 Stvaranje sadržaja	<p>Mogu da stvaram jednostavan sadržaj (npr. tekst, tabelu, sliku, audio zapis) u najmanje jednom formatu korišćenjem digitalnih alata. Mogu da vršim osnovne izmene sadržaja koji je napravio neko drugi. Poznato mi je da sadržaj može biti zaštićen autorskim pravima. Mogu da primenim ili izmenim jednostavne funkcije ili podešavanja softvera i aplikacija koje koristim (npr. da promenim fabrička podešavanja).</p>	<p>Mogu da stvaram složen digitalni sadržaj u različitim formatima (npr. tekstove, tabele, slike, audio zapise). Mogu da koristim alate za pravljenje internet stranice ili bloga korišćenjem obrazaca (npr. WordPress). Umem da primenim osnovno formatiranje (npr. da unesem fusnote, grafikone, tabele) sadržaja koji sam samostalno napravio/la ili sadržaja koji je napravio neko drugi. Znam kako se navodi izvor sadržaja koji je zaštićen autorskim pravima i kako se ovakav sadržaj može koristiti. Poznajem osnove jednog programskog jezika.</p>	<p>Mogu da stvaram ili menjam kompleksne multimedijalne sadržaje u različitim formatima, koristeći različite digitalne platforme, alate i okruženja. Mogu da napravim internet stranicu koristeći programski jezik. Mogu da koristim napredne funkcije formatiranja u okviru različitih alata (npr. generisanje pisama, spajanje dokumenata različitih formata, korišćenje naprednih formula, makroa). Znam kako se koriste licence i zaštita autorskih prava. Mogu da koristim nekoliko programskih jezika. Umem da uređujem, pravim i menjam baze podataka koristeći računarske alate.</p>
 Bezbednost	<p>Mogu da preduzmem osnovne korake za zaštitu svojih uređaja (npr. da koristim antivirus programe i lozinke). Znam da nisu sve informacije na internetu pouzdane. Znam da moji korisnički podaci (korisničko ime i lozinka) mogu biti ukradeni. Znam da ne treba da otkrivam lične informacije na internetu. Znam da previše korišćenja digitalnih tehnologija može da naškodi mom zdravlju. Preduzimam osnovne mere za uštedu energije.</p>	<p>Na računaru koji koristim za pristup internetu imam instalirane programe za zaštitu bezbednosti (antivirus, zaštitni zid). Redovno koristim i ažuriram ove programe. Koristim različite lozinke za pristup opremi, uređajima i digitalnim uslugama i periodično ih menjam. Umem da prepoznam internet stranice ili elektronsku poštu koji mogu biti upotrebljeni za prevare. Mogu da prepoznam elektronsku poštu poslatu sa namerom da korisnika zavara da dolazi od poznatog pošiljaoca („pecanje“/„phishing“). Umem da gradim svoj digitalni identitet i da pratim kakav digitalni otisak ostavljam. Razumem rizike po zdravlje koje sa sobom nosi korišćenje digitalnih tehnologija (npr. ergonomija, rizik od zavisnosti). Razumem pozitivne i negativne uticaje tehnologije na životnu sredinu.</p>	<p>Redovno proveravam bezbednosna podešavanja i sisteme na svojim uređajima i/ili aplikacijama koje koristim. Znam kako da reagujem ako je moj računar zaražen virusom. Umem da podesim ili izmenim zaštitni zid i bezbednosna podešavanja na svojim digitalnim uređajima. Znam da šifriram svoju elektronsku poštu ili datoteke. Mogu da primenim filtere na neželjenu elektronsku poštu. Informaciono-komunikacione tehnologije koristim razumno, kako bih izbegao/la zdravstvene probleme (fizičke i psihološke). Moj stav o tome kakav uticaj digitalne tehnologije imaju na svakodnevni život, potrošnju na internetu i životnu sredinu je utemeljen na informacijama.</p>
 Rešavanje problema	<p>Mogu da nađem podršku i pomoć kada se javi tehnički problem ili kada koristim neki novi uređaj, program ili aplikaciju. Umem da rešim rutinske probleme (npr. da zatvorim program, restartujem računar, reinstaliram ili ažuriram program, proverim internet vezu). Znam da digitalni alati mogu da mi pomognu u rešavanju problema. Takođe, jasno mi je da oni imaju svoja ograničenja. Kada se suočim sa nekim tehnološkim ili netehnološkim problemom, mogu da koristim digitalne alate koje poznajem da bih rešio/la taj problem. Jasno mi je da treba redovno da osavremenjujem svoje digitalne veštine.</p>	<p>Mogu da rešim većinu najčešćih problema koji se javljaju pri korišćenju digitalnih tehnologija. Mogu da koristim digitalne tehnologije da rešim probleme (koji nisu tehničke prirode). Mogu da odaberem digitalni alat koji odgovara mojim potrebama i da procenim njegovu efektivnost. Mogu da rešim tehnološke probleme istražujući podešavanja i opcije programa ili alata. Redovno osavremenjujem svoje digitalne veštine. Imam svest o svojim ograničenjima i trudim se da naučim ono što ne znam.</p>	<p>Mogu da rešim skoro sve probleme koji nastaju pri korišćenju digitalnih tehnologija. Umem da odaberem pravi alat, uređaj, aplikaciju, softver ili uslugu da rešim probleme (koji nisu tehničke prirode). U toku sam sa novim tehnološkim dostignućima. Razumem kako funkcionišu novi alati. Često unapređujem svoje digitalne veštine.</p>